

Rapportage

Bestuursmonitor 2003

*Bekendheid van en vertrouwen in het College
van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen*

Inhoudsopgave

1	Samenvatting	3
2	Inleiding	7
2.1	Achtergrond	7
2.2	Opzet onderzoek	7
3	Betrokkenheid bij Nijmegen	9
4	Bekendheid college	13
4.1	Hoe bekend is de politieke samenstelling van het College?	13
4.2	Hoe bekend zijn de leden van het Nijmeegse College?	14
4.3	Contacten met collegeleden en bekendheid wijkbezoeken	15
5	Beeldvorming College en ambtenarij	17
5.1	Beeldvorming in Nijmegen	17
5.2	Beeldvorming in aanpak- en attentiegebieden	18
6	Vertrouwen in het College	21
6.1	Vertrouwen in Burgemeester en Wethouders	21
6.2	Vertrouwen in stadsbestuur per deelgroep	21
6.3	Rapportcijfers college	23
6.4	Conclusie	24
7	Aanpakprioriteiten	25
7.1	Genoemde prioriteiten	25
7.2	Prioriteiten naar deelgroep	26
7.3	Geen beleidsprioriteiten genoemd	27

1 Samenvatting

Monitoring bestuursstijl van College van B en W

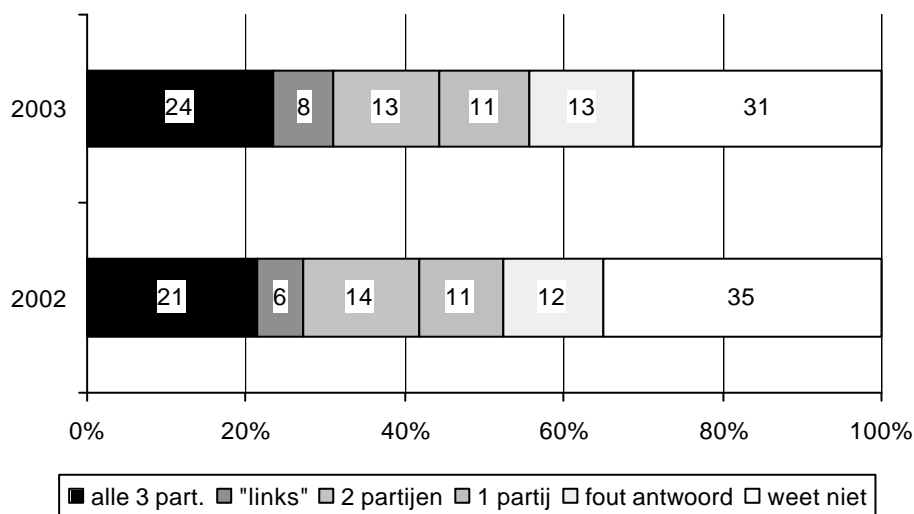
Nijmegen kent een College met wethouders van PvdA, Groen Links en SP. In het collegeakkoord dat zij voorjaar 2002 sloten stellen de collegepartijen dat zij de stad in een open stijl willen besturen: luisterend, open voor initiatieven, met veel contact met wijken en burgers.

Ervaren de burgers deze bestuursstijl ook zo, hoe waarderen zij (de werkwijze van) het college? Om dat te meten besloot het college jaarlijks een Bestuursmonitor uit te laten voeren. In oktober 2002 is de eerste Bestuursmonitor uitgevoerd. Daarbij zijn 1000 Nijmegenaren ondervraagd: kennen burgers het College en de collegeleden, welk beeld hebben zij van de manier van werken en is er vertrouwen in het College?

In oktober 2003 is de tweede Bestuursmonitor gehouden. Van de uitkomsten daarvan doen we in deze notitie verslag.

Bijna 45% van de Nijmegenaren weet hoe het college is samengesteld

44% van de Nijmegenaren kent, min of meer, de samenstelling van het College: zij noemen minstens 2 van de 3 collegepartijen of weten dat Nijmegen een links College heeft.

Figuur 1 Weten Nijmegenaren welke partijen in het college zitten?

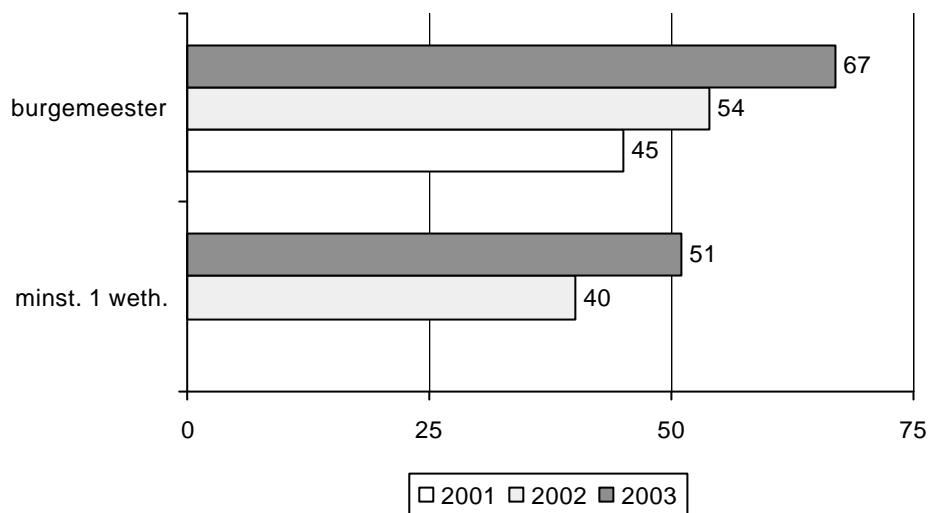
De bekendheid van het College is daarmee vergelijkbaar (een fractie hoger) dan in 2002, toen 41% van de Nijmegenaren zo'n antwoord gaf.

Personen zijn bekender dan partijen

Bijna 45% van de Nijmegenaren kent de samenstelling van het College. Maar bijna 70% weet de naam van de burgemeester en meer dan de helft kan de naam van minstens één wethouder noemen.

Naamsbekendheid van burgemeester en wethouders is toegenomen

Burgemeester Ter Horst is nu twee en een half jaar in Nijmegen in functie. In die tijd is het percentage Nijmegenaren dat haar naam kent gestaag toegenomen (45,54,67). Ook kennen meer mensen dan vorig jaar de naam van een of meer wethouders. Wethouder Depla heeft verreweg de bekendste naam onder de Nijmegenaren.

Figuur II Percentage Nijmegenaren dat naam burgemeester, naam minstens één wethouder kent

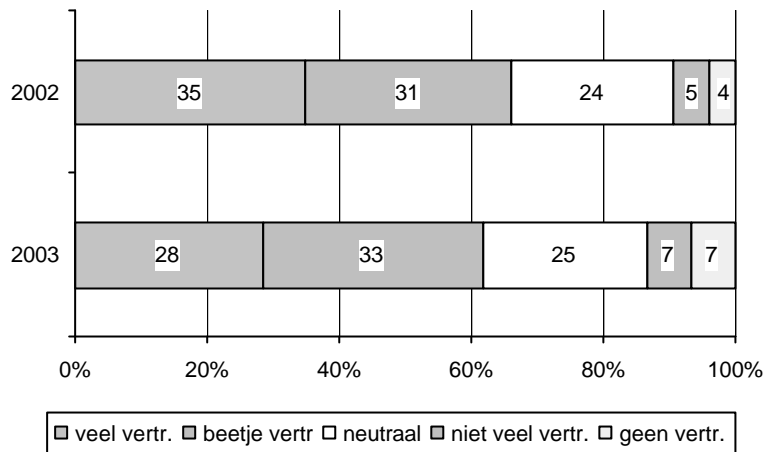
Waardering College licht verbeterd of stabiel

De respondenten hebben net als vorig jaar 9 stellingen beantwoord over houding en communicatie van het College. Vooral met "inzet-stellingen" (BenW bekommeren zich om problemen in wijken, BenW doen moeite problemen aan te pakken) zijn veel Nijmegenaren het eens. Op "doe-stellingen" (betrekken burgers bij beleid, wat ze toezeggen gebeurt) zijn de reacties minder positief.

In het algemeen geldt dat de antwoorden gelijk of licht positiever zijn dan die in 2002. De grootste stijging is te vinden bij de stelling "wat BenW toezeggen gebeurt ook". Het percentage Nijmegenaren dat het hiermee eens nam toe van ruim 30% tot bijna 40%. Niettemin blijft deze stelling nog behoren tot de slechter beoordeelde uitspraken. De burgemeester krijgt van de Nijmegenaren een 7, het College als geheel een 6,6. Deze cijfers zijn exact gelijk aan die van vorig jaar.

Vertrouwen in College is wat afgenomen

Hoewel de waardering voor het College dus licht verbeterd of gelijk is gebleven, is het vertrouwen dat de Nijmegenaren in het College hebben wat minder geworden.

Figuur III Hebben Nijmegenaren vertrouwen in het college?

Voorals de groep die "veel vertrouwen" heeft is kleiner geworden.

Er is geen duidelijke verklaring te vinden waarom het vertrouwen afgenomen is. De respondenten die geen vertrouwen in het college hebben noemen daar geen anderen redenen voor dan vorig jaar. De lichte afname van vertrouwen komt bij alle deelgroepen (lage inkomens, hoge inkomens, aanhangers van collegepartijen en de rest van de Nijmegenaren, in aanpak- en attentewijken en daarbuiten etc.) voor, het sterkst echter in de leeftijdsklasse 18-29 jaar, mensen met een middelbare opleiding en bij mensen die bij een gemeenteraadsverkiezing niet zouden stemmen of niet weten op welke partij ze zouden stemmen.

2 Inleiding

2.1 Achtergrond

In het Collegeakkoord heeft het College van burgemeester en wethouders ambities voor een nieuwe "bestuursstijl" verwoord: veel contact met de burger, de wijk in, openstaan voor initiatieven vanuit wijken, een luisterende houding, etc.. Het College wil weten wat er in de stad en wijken speelt, de ideeën en behoeften van burgers serieus nemen en ervoor zorgen dat wat afgesproken is ook gebeurt.

Het College wil weten of deze nieuwe bestuursstijl bij de burgers overkomt. Hoe beleven en beoordelen zij deze manier van werken in de loop van de collegeperiode. Daarom heeft het College bij de vaststelling van het Onderzoeksprogramma 2002 besloten dit te laten monitoren. De afdeling Onderzoek en Statistiek voert hiervoor jaarlijks peilingen bij burgers uit. In 2002 is de eerste Bestuursmonitor uitgevoerd. Voor u ligt het verslag van de tweede Bestuursmonitor

2.2 Opzet onderzoek

Bij de inrichting van het monitorinstrument hebben we uitspraken over de gewenste bestuursstijl in het Collegeakkoord als uitgangspunt genomen. Dat heeft geleid tot de volgende vraagthema's: bekendheid van het College (samenstelling, naamsbekendheid burgemeester en wethouders, contacten), mening over houding/communicatie naar burgers, bekendheid wijkbezoek en vertrouwen in en waardering van het College. Vervolgens is ook gevraagd welke punten volgens burgers door het College aangepakt moeten worden. Tenslotte zijn achtergrondvragen gesteld, zoals leeftijd, sekse, opleiding, inkomen, betrokkenheid burger stad en wijk/buurt. Ook is gevraagd naar de huidige politieke voorkeur van burgers (wat stemmen indien nu gemeenteraadsverkiezing).

De vragenlijst van de Bestuursmonitor 2003 is nagenoeg identiek aan die van 2002. Twee vragen (over interesse voor Koers West en Nijmegen 2000 jaar) zijn toegevoegd. Net als vorig jaar is de enquête telefonisch afgenomen bij 1000 Nijmegenaren. Deze 1000 vormen een redelijk representatieve steekproef uit de bevolking van Nijmegen. Bij een steekproef van dergelijke omvang is het mogelijk over een aantal deelgroepen binnen de bevolking (jongeren, ouderen, bewoners aanpak- en attentiegebieden) uitspraken te doen.

De enquête is tussen 12 en 21 oktober 2003 uitgevoerd.

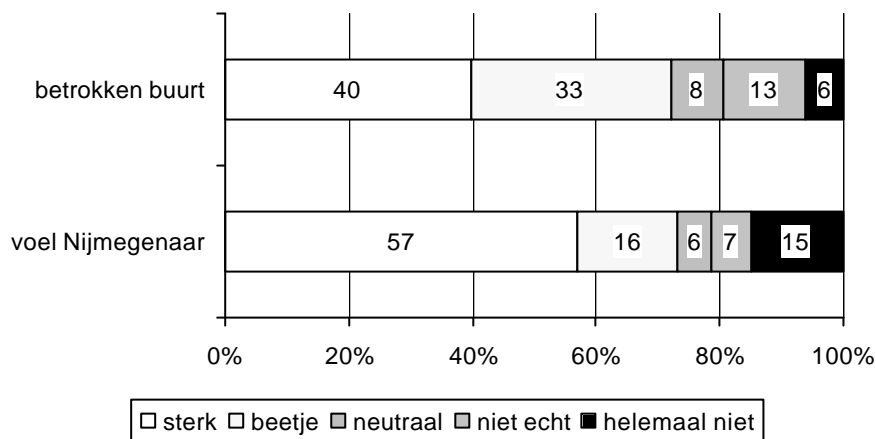
In de figuren en tabellen in de rapportage worden de uitkomsten van de enquête als percentages weergegeven. Door afrondingen kan het voorkomen dat afzonderlijke percentages opgeteld niet exact op 100% uitkomen.¹

¹ als voorbeeld: in Figuur 8 worden voor 2002 de percentages 27, 41 en 33 genoemd. Dit zijn afgeronde cijfers, onafgerond zijn de uitkomsten: 26,7, 40,6 en 32,7. De optelling van deze onafgeronde cijfers komt uit op 100%.

3 Betrokkenheid bij Nijmegen

In de bestuursmonitor willen we onder andere nagaan hoe bekend Nijmegenaren zijn met het stadsbestuur. De mate waarin je betrokken bent bij, interesse hebt in je woonomgeving speelt daarbij een rol: wie weinig belangstelling heeft voor wat er in Nijmegen speelt zal waarschijnlijk ook minder goed weten wie er in het stadsbestuur zit.

Daarom hebben we in de enquête een paar vragen gesteld over de betrokkenheid bij de stad.

Figuur 1 Voelt respondent zich Nijmegenaar/betrokken bij buurt

In Figuur 1 is te zien dat ruim 70% van de respondenten zich, sterk of een beetje, betrokken voelt bij Nijmegen en de eigen buurt. De groep die zich totaal niet betrokken voelt bij de stad is wat groter dan de groep die totaal geen binding heeft met de eigen woonbuurt.

De verschillen in buurtbetrokkenheid tussen aanpak- en attentiewijken en de rest van de stad zijn beperkt: in aanpak- en attentie wijken is het aandeel “sterk betrokken” wat lager dan gemiddeld en een “beetje betrokken” juist wat hoger.

De mate van betrokkenheid komt min of meer overeen met de betrokkenheid die in de Bestuursmonitor 2002 gemeten is.

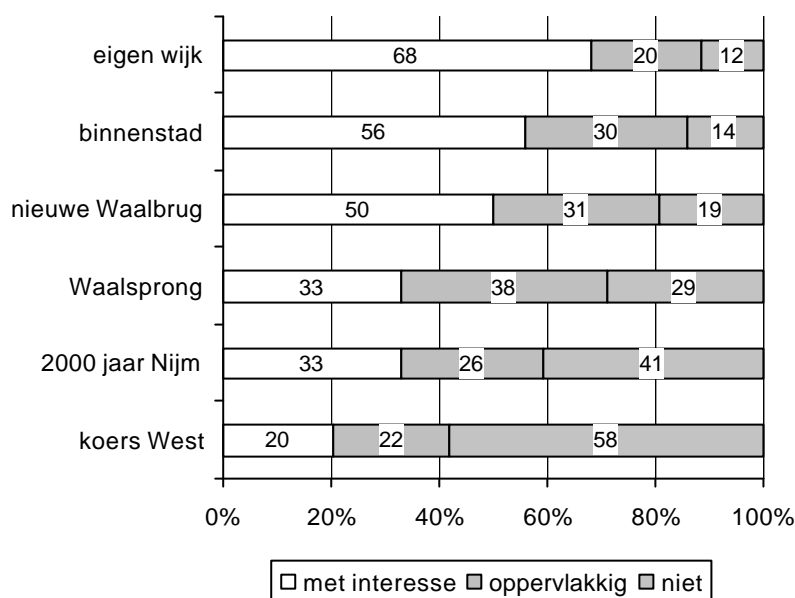
We hebben niet alleen gevraagd of de respondenten zich bij Nijmegen en hun woonbuurt betrokken voelen, maar ook of zij interesse hebben berichtgeving over verschillende ontwikkelingen in de stad.

Uit Figuur 2 blijkt dat ook hier de directe omgeving, de eigen wijk het hoogst scoort. Berichten over ontwikkelingen in de eigen wijk vinden de respondenten het interessant: bijna 90% volgt zulke berichten. Hoe verder het onderwerp van de dagelijkse leefwereld vandaan komt, des te meer neemt de interesse af.

De uitkomsten laten in vergelijking tot die van vorig jaar weinig veranderingen zien. Alleen de interesse voor de nieuwe Waalbrug is gestegen: vorig jaar volgde 42% de berichten hierover met interesse, nu 50%.

Twee nieuwe thema's zijn dit jaar voor het eerst gevraagd: Koers West (ontwikkeling van het gebied langs de Waal in Nijmegen-West) en de viering van 2000 jaar Nijmegen. Deze thema's ondervinden de minste belangstelling.

De belangstelling voor de verschillende beleidsthema's varieert van stadsdeel tot stadsdeel. Zo zijn (begrijpelijk) veel bewoners in de Waalsprong geïnteresseerd (80%) in berichten over de Waalsprong of de nieuwe Waalbrug. Voor deze mensen behoren deze thema's immers tot hun dagelijkse leefwereld.

Figuur 2 Respondent volgt berichten over met interesse, oppervlakkig of niet

De antwoorden op deze vragen zijn samengevat in een totaal score "geïnteresseerd": sterk geïnteresseerd, geïnteresseerd, weinig geïnteresseerd.

	veel interesse	interesse	weinig interesse
tot 29 jaar	36%	46%	19%
30-59 jaar	51%	39%	10%
60+jaar	42%	38%	17%
hoge opleiding	51%	41%	9%
mid. opl.	48%	39%	13%
lage opl.	35%	42%	23%
hoog inkomen.	51%	41%	8%
midden ink.	46%	42%	13%
laag ink.	43%	36%	21%
totaal	46%	40%	14%

Figuur 3 Mate van interesse naar persoonskenmerken

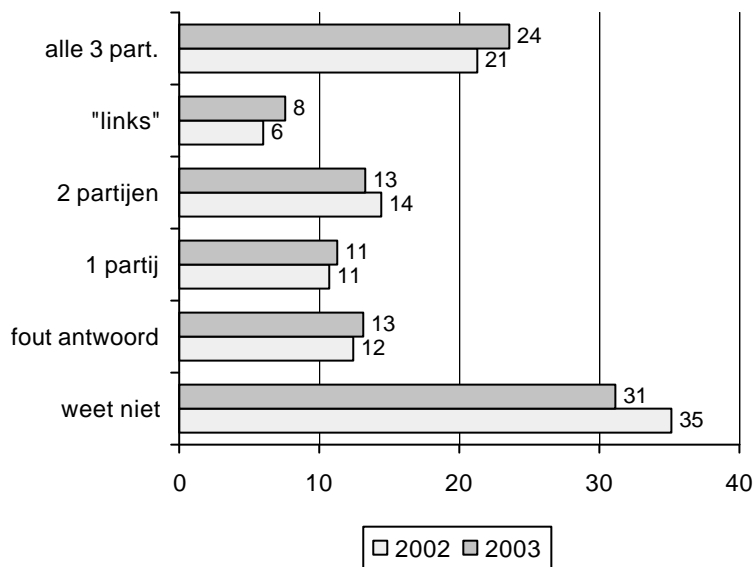
14% Van de Nijmegenaren heeft weinig interesse in zaken die in de stad spelen. Onder jongeren, mensen met een lage opleiding en/of een laag inkomen bestaat er relatief weinig interesse voor berichten over Nijmeegse ontwikkelingen.

4 Bekendheid college

4.1 Hoe bekend is de politieke samenstelling van het College?

Sinds het voorjaar van 2002 heeft Nijmegen een College met wethouders van PvdA, Groen Links en de Socialistische Partij.

In de Bestuursmonitor hebben we gevraagd of de respondenten weten welke partijen deel uitmaken van het Nijmeegse College.

Figuur 4 Samenstelling Nijmeegs college volgens respondenten

Ruim 30% gaf aan daar geen idee van te hebben. Meer dan 10% noemde partijen die niet in het college zitten. 11% wist één partij te noemen (meestal de PvdA of Groen Links).

Ongeveer 45% van de ondervraagden kwam met een min of meer goed antwoord: ruim 20% noemde de drie collegepartijen, 8% gaf aan dat we in de stad een links college hebben en bijna 15% noemde 2 van de collegepartijen.

Daarmee is de bekendheid van het College ongeveer vergelijkbaar met de bekendheid zoals die vorig jaar in de Bestuursmonitor gemeten is.

In Figuur 5 is goed te zien dat bij respondenten die (veel) interesse hebben voor Nijmeegse berichten en bij mensen die bij gemeenteraadsverkiezingen op een van de collegepartijen zouden stemmen ook de samenstelling van het college bekender is (vooral aanhangers van GL en PvdA zijn relatief goed op de hoogte, SP-stemmers wat minder).

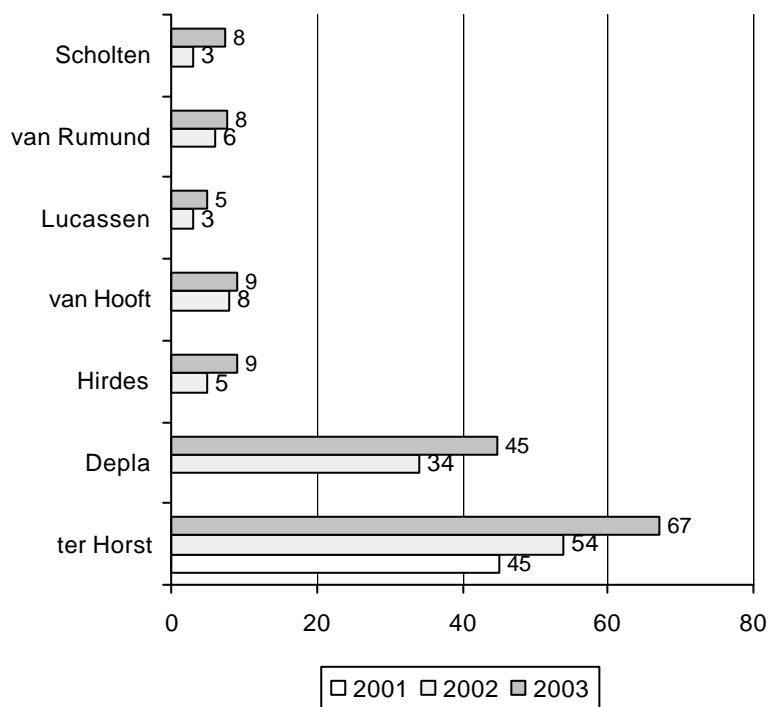
Zowel jongeren als ouderen zijn slechter op de hoogte van de samenstelling van het college dan de groep tussen de 30 en 59 jaar oud.

	(bijna) goed	niet/fout/ beperkt
tot 29 jaar	39	61
30-59 jaar	49	51
60+jaar	39	61
collegepart.	54	46
andere partij	42	58
geen partij	25	75
veel interesse	53	47
interesse	43	57
weinig interesse	23	77

Figuur 5 Bekendheid collegesamenstelling naar persoonskenmerken

4.2 Hoe bekend zijn de leden van het Nijmeegse College?

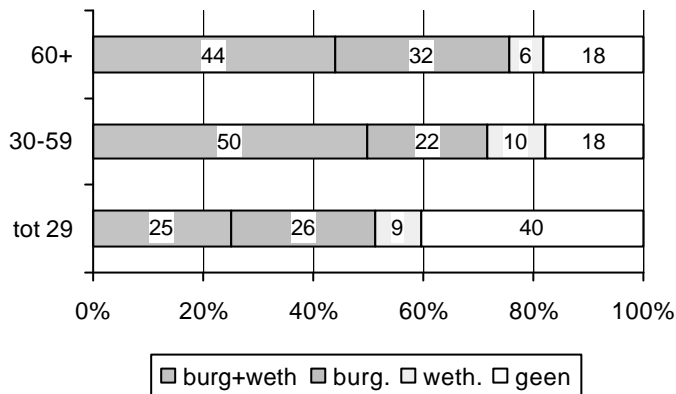
Twee en een half jaar na het aantreden van Ter Horst als burgemeester kan 67% van de Nijmegenaren haar naam noemen. Zij is het bekendste collegelid.

Figuur 6 % van de respondenten dat spontaan de naam ... weet te noemen

In vergelijking met metingen in 2001 en 2002 is haar naamsbekendheid gestaag toegenomen.

De bekendheid van de Nijmeegse wethouders is lager dan die van de burgemeester: bijna de helft van de respondenten kent geen enkele wethouder van naam, 51% weet één of meer namen te noemen. De naamsbekendheid van wethouders is sinds vorig jaar gestegen: toen kende bijna 40% de naam van minstens één wethouder. Van de wethouders is Depla verreweg de bekendste; ruim 40% van de respondenten noemt zijn naam. Voor de overige wethouders liggen de scores tussen de 5 en 10%. Ook voor de wethouders geldt dat hun bekendheid sinds vorig jaar over de hele linie is toegenomen.

Figuur 7 Bekendheid namen collegeleden, naar leeftijd

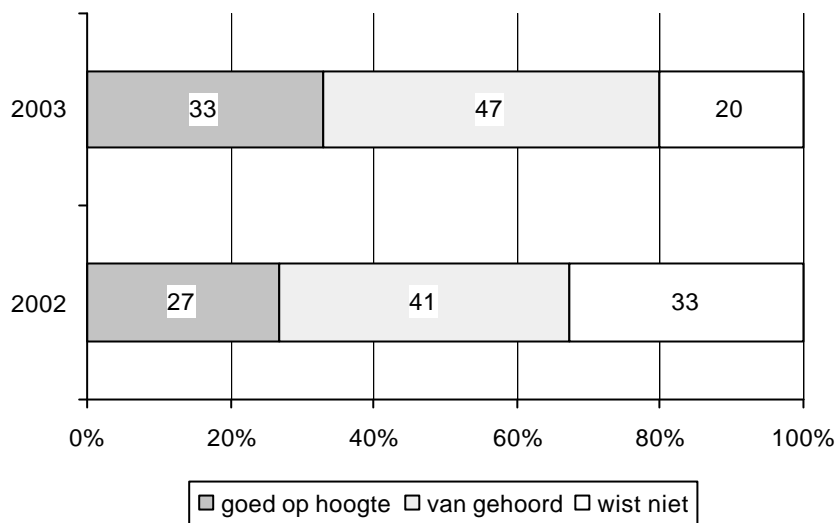
Met name jongeren kunnen niet vaak een naam van burgemeester of wethouders noemen. Bij de groep 60+ -ers valt op dat deze nog redelijk vaak de naam van een collegelid kunnen noemen. Zij zijn beter bekend met de *personen* die in het college zitten dan met de *partijen* die ertoe behoren (zie ook Figuur 5).²

4.3 Contacten met collegeleden en bekendheid wijkbezoeken

Vorig jaar gaf 86% van de respondenten aan de afgelopen 3 jaar geen enkel contact te hebben gehad met de burgemeester of wethouders. Nu is dat percentage gedaald tot 81%. De toename is niet toe te schrijven aan één specifiek soort contact. Zowel wijkbezoek, bezoek aan scholen/bedrijven/instellingen als informatie- en inspraakbijeenkomsten scoren wat beter dan vorig jaar.

Het College besteedt veel tijd en energie aan wijkbezoeken. De bekendheid daarvan is de het afgelopen jaar toegenomen: 80% van de respondenten heeft minstens gehoord van de wijkbezoeken. In 2002 wist 1/3 niet van de wijkbezoeken, dit jaar nog maar 20%.

² Zie bijlage 2 voor een vergelijking met bekendheid in 1993

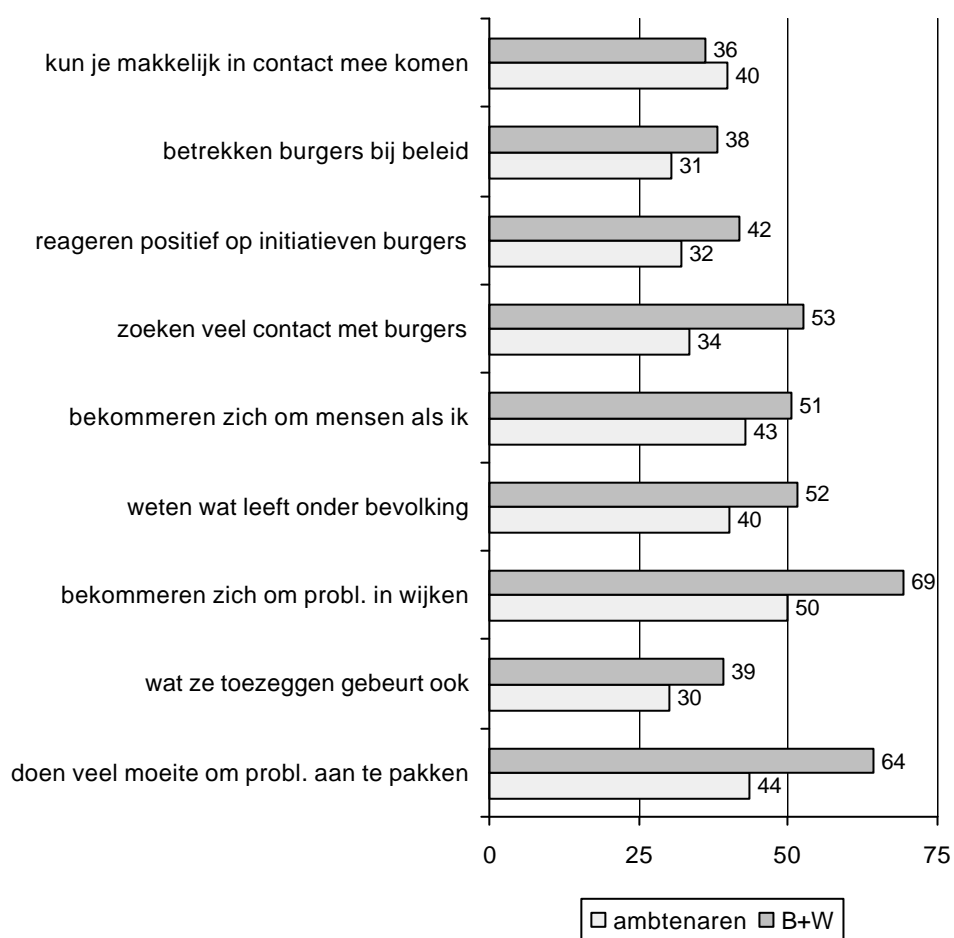

Figuur 8 Weten respondenten van wijkbezoeken college?

5 Beeldvorming College en ambtenarij

5.1 Beeldvorming in Nijmegen

Een hoofddoel van de enquête is om het beeld te meten dat burgers hebben van de stijl van besturen van het College. Aan de respondenten zijn daarom 9 stellingen voorgelegd over inzet en opstelling van het College. Dezelfde vragen zijn ter vergelijking over de manier van werken van de ambtenaren in Nijmegen gesteld. In Figuur 9 is te zien hoe de burgers over deze stellingen oordelen. In de figuur is aangegeven welk deel van de ondervraagden het helemaal of een beetje eens is met de betreffende stelling. Daarbij geldt steeds: hoe hoger de score, des te gunstiger het oordeel. Voor een volledig overzicht van alle antwoorden van 2003 verwijzen we naar bijlage 1.

Figuur 9 % van de respondenten dat het (helemaal of een beetje) eens is met de stelling

Antwoordpatronen

- Bij acht van de negen stellingen scoren burgemeester en wethouders gunstiger dan de ambtenaren.

Als je de antwoorden wat verder bekijkt³ blijkt dat ambtenaren maar in beperkte mate een meer ongunstige score hebben. Het verschil zit met name in de antwoordcategorie "neutraal". Die komt bij de antwoorden voor de ambtenaren veel meer voor dan bij de antwoorden voor het College.

Inzet en opstelling van de ambtenaren blijken dus voor de Nijmegenaren veel vaker onbekend dan die van het college.

- Alleen de stelling "als je dat wilt kun je makkelijk in contact komen met een Nijmeegs ambtenaar/collegelid" wordt voor ambtenaren positiever beantwoord dan voor B en W.
- De grootste groepen "mee eens" zijn te vinden bij de stellingen "B en W doen veel moeite belangrijke problemen in de stad aan te pakken" en "B en W bekommeren zich om problemen in de Nijmeegse wijken".

Vergelijking uitkomsten 2002-2003

In het algemeen geldt dat de antwoorden in 2003 gelijk of licht positiever zijn dan die in 2002. De grootste verandering is te vinden bij de stelling "wat B en W toezeggen gebeurt ook". Vorig jaar was slechts ongeveer 30% van de Nijmegenaren het helemaal of een beetje eens met deze stelling. Dit percentage is in 2003 duidelijk hoger, bijna 40%. Daarmee blijft deze stelling wel een van de slechter beoordeelde. Ook toezeggingen van ambtenaren worden serieuzer genomen: 30% heeft daar veel of een beetje vertrouwen in, tegenover 24% vorig jaar⁴.

Waardering politiek versus ambtenarij

De Nijmeegse bevolking oordeelt over het algemeen gunstiger over het college van burgemeester en wethouders dan over de ambtenaren.

Kijk je in andere onderzoeken hoe waardering voor politiek en ambtenaren zich verhouden, dan stuit je op het gegeven dat voor waardering van ambtenaren vaak specifiek gevraagd is naar waardering voor ambtelijke dienstverlening, dus een beperktere vraagstelling.

Uit Europees onderzoek, o.a. gepubliceerd in het Sociaal en Cultureel Rapport 2002, blijkt dat een parlement/volksvertegenwoordiging altijd meer vertrouwd wordt dan de overheidsinstellingen.

Beeldvorming in andere steden

Het is erg moeilijk vergelijkingen te maken met het beeld dat inwoners van andere gemeenten over hun gemeentebestuur hebben. Als er al vergelijkbare onderzoeken gedaan zijn is de vraagstelling vaak net weer even anders.

In Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht is een onderzoek gedaan waarin een paar min of meer vergelijkbare stellingen aan de respondenten voorgelegd zijn. De uitkomsten daarvan lijken er op te wijzen dat de burgers in Nijmegen op het punt van "B en W weten wat er leeft" en "B en W doen wat ze zeggen" een wat positiever beeld hebben dan de inwoners van de vier grote steden.

Voor verdere uitleg: zie bijlage 2

5.2 Beeldvorming in aanpak- en attentiegebieden

Ongeveer een kwart van de geënquêteerden woont in een van de aanpak- of attentiewijken. We hebben ook gekeken hoe deze bewoners reageren op de uitspraken

³ zie bijlage 1

⁴ in bijlage 2 ook een beperkte vergelijking met 1993

over college en ambtenaren. De verschillen in uitkomsten met de rest van Nijmegen zijn niet groot, meestal maar een paar procent. Dat betekent dat je in principe niet veel waarde aan deze verschillen kunt hechten. Bij uitkomsten uit een steekproefonderzoek moet je immers rekening houden met marges rond de uitkomsten. In 2002 was er ook sprake van kleine afwijkingen, die echter over het algemeen steeds in dezelfde richting gingen: bewoners van aanpak- en attentiegebieden oordeelden wat ongunstiger dan Nijmegenaren uit de rest van de stad. In 2003 zijn de afwijkingen zowel negatief als positief.

De algemene conclusie die je hieruit mag trekken is dat de bewoners van de aanpak- en attentiegebieden geen gunstiger, maar ook geen ongunstiger beeld van college en ambtenarij hebben dan de bewoners in de rest van de stad.

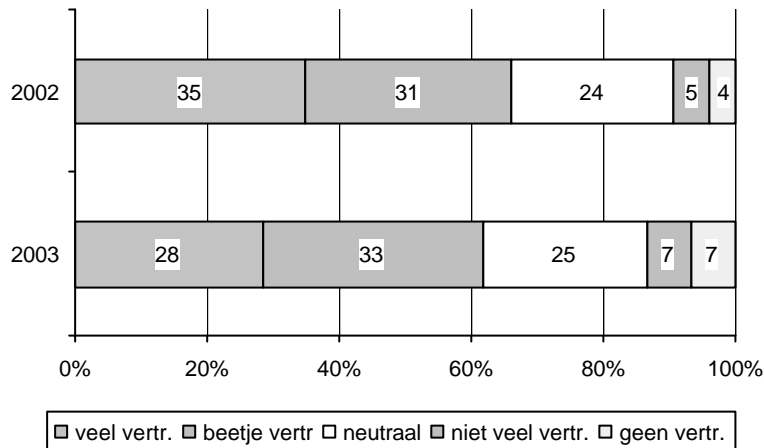
Uit de volgende metingen moet blijken of hier sprake is van een trend of dat het wat gunstiger antwoordpatroon berust op statistisch toeval.

6 Vertrouwen in het College

6.1 Vertrouwen in Burgemeester en Wethouders

In de enquête hebben we gevraagd of de respondenten veel, een beetje, niet zo veel of erg weinig vertrouwen hebben in het huidige College, of dat zij er neutraal tegenover staan.

In Figuur 10 is te zien welke antwoorden de Nijmegenaren gaven.

Figuur 10 % van Nijmegenaren dat ... vertrouwen heeft in huidig college

Ruim 60% van de Nijmegenaren heeft veel of een beetje vertrouwen in de het college. Dat is een lichte daling in vergelijking met vorig jaar. Deze daling is volledig toe te schrijven aan de groep die "veel vertrouwen" heeft. Die is gezakt van 35 naar 28%. De groep met een "beetje vertrouwen" is licht toegenomen.

Aan de ruim 10% van de respondenten die aangaven niet zo veel of erg weinig vertrouwen in het college te hebben is gevraagd waarom dat zo was. Meer dan helft noemt redenen die met algemene gevoelens van wantrouwen jegens politici te maken hebben (b.v. ze luisteren niet naar de bevolking, je hoort of ziet nooit wat van ze, ik vertrouw geen enkele politicus). Voor ongeveer 40% van de "wantrouwenden" speelt dat men vindt dat grote problemen niet goed worden aangepakt (grote projecten die problemen kennen (Waalsprong), woningnood, criminaliteit/onveiligheid/verloedering, verkeersproblematiek). Tenslotte noemt 20% een concrete politieke beslissing waar men het niet mee eens is (pasparkeren, besluiten over bouw etc. in eigen buurt en bezuinigingen).

In vergelijking tot 2002 zijn er geen opvallende nieuwe redenen om geen of weinig vertrouwen te hebben gemeld door de respondenten. De lichte daling in het vertrouwen kunnen we dan ook niet verklaren vanuit de genoemde motieven.

6.2 Vertrouwen in stadsbestuur per deelgroep

In deze paragraaf zullen we kijken hoe het met het vertrouwen in B en W in verschillende geledingen van de bevolking zit.

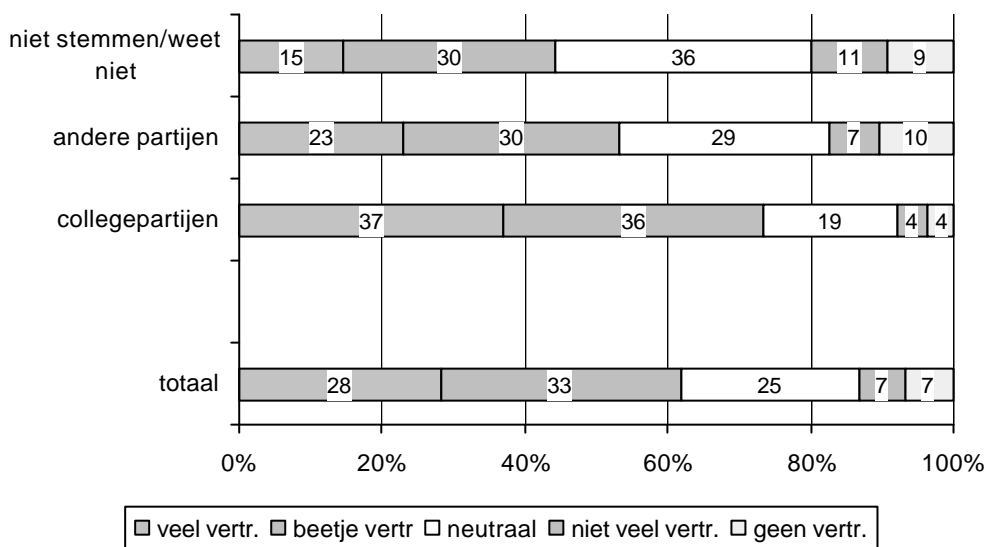
Het grootste verschil in vertrouwen is te vinden als we kijken naar politieke overtuiging van de respondenten. Die is gemeten door te vragen op welke partij men zou stemmen als er nu gemeenteraadsverkiezingen zouden zijn.

Van de Nijmegenaren die zouden stemmen op een van de drie collegepartijen heeft ongeveer driekwart veel of een beetje vertrouwen in het college.

Bij Nijmegenaren die op een andere partij zouden stemmen, die niet weten waarop ze zouden stemmen of die überhaupt niet zouden gaan stemmen ligt die score lager.

Niettemin heeft 40 tot 50% van deze groep een beetje of veel vertrouwen in het huidige college.

De verschillen tussen aanhangers van de specifieke partijen zijn niet groot genoeg om dit beeld verder aan te scherpen.

Figuur 11 Vertrouwen in college naar politieke achtergrond

Naar andere kenmerken bekeken zijn de verschillen kleiner (zie Figuur 12):

- Nijmegenaren met een lage opleiding zeggen wat minder vaak dat ze "veel vertrouwen" in het college hebben, bij Nijmegenaren met een middelbare opleiding is de totale score (op veel en een beetje vertrouwen samen) laag
- naar inkomensklasse is er nauwelijks verschil
- ook naar leeftijd is er bijna geen verschil
- tussen aanpak- en attentiewijken en de rest van Nijmegen is er weinig verschil
- bij de groep die veel interesse heeft voor berichten over Nijmegen is er vaker sprake van vertrouwen.

	uitkomsten 2003			verschil met 2002		
	veel vertr.	beetje vertr.	tot. vertr.	veel vertr.	beetje vertr.	tot. vertr.
stadsgemid.	28%	33%	62%	-7	+2	-4
hbo/univ.	33%	38%	71%	-5	+8	+3
middelb. ondw.	28%	26%	54%	-6	-9	-16
lo/lbo/mavo	23%	35%	58%	-8	+6	-2
hoger inkomen	34%	34%	68%	-2	+6	+4
midden inkomen	27%	33%	60%	-8	+1	-7
lager inkomen	29%	35%	64%	-6	+3	-3
60+	28%	31%	59%	-2	-1	-4
30-59	28%	36%	64%	-8	+6	-2
18-29	31%	30%	61%	-6	-5	-11
aanpak- en att.	32%	34%	66%	-5	+5	0
rest Nijmegen	28%	34%	62%	-6	+2	-4
veel interesse	30%	35%	65%	-11	+7	-4
interesse	26%	33%	59%	-4	-1	-6
weinig interesse	25%	29%	54%	0	-5	-5
collegepartij	37%	36%	73%	-8	+6	-2
andere partij	23%	30%	53%	-4	-1	-6
weet niet	15%	30%	44%	-5	-6	-11

Figuur 12 Vertrouwen in college naar persoonskenmerken
(leesvoorbeeld: tussen 2002 en 2003 daalde het aandeel mensen met veel vertrouwen gemiddeld 7%)

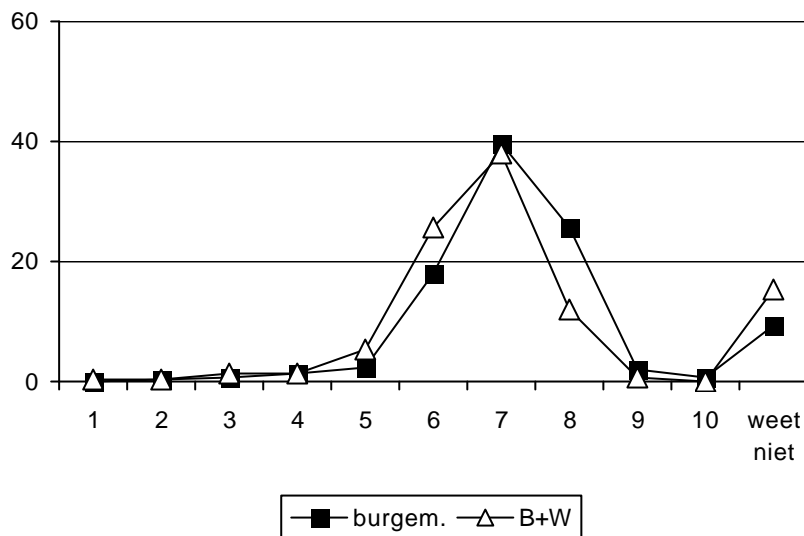
Over het algemeen geldt dat groepen die laag scoren op "vertrouwen" meer "neutraal" antwoorden, en nauwelijks meer "geen vertrouwen".

In vergelijking tot de uitkomsten in 2002 geldt dat de daling in vertrouwen in iedere deelgroep is terug te vinden, het sterkst echter bij de 18-29-jarigen, de mensen met een middelbare opleiding en mensen die bij gemeenteraadsverkiezingen niet zouden stemmen of niet weten op welke partij te moeten stemmen.

6.3 Rapportcijfers college

We hebben de respondenten gevraagd een waardering te geven van de burgemeester en het College van B en W in de vorm van rapportcijfers.

9% Van de ondervraagden kan geen rapportcijfer geven aan de burgemeester, 15% niet aan het college. Deze percentages zijn wat lager dan in 2002: nu kunnen/durven meer mensen een oordeel over BenW uit te spreken.

Figuur 13 Rapportcijfers burgemeester en College, als % van respondenten

Onder degenen die een cijfer uitdelen wordt de 7 het meest genoemd. Daarnaast scoort het college als geheel meer 6-en dan 8-en, terwijl de burgemeester juist meer 8-en dan 6-en incasseert.

Voor de burgemeester leidt dat tot een 7 gemiddeld; het college krijgt gemiddeld een 6,6. Deze cijfers zijn exact gelijk aan die uit de Bestuursmonitor 2002.

De gemiddelde score van de burgemeester is in alle geledingen van de Nijmeegse maatschappij (jong, oud, aanpakwijken, rest van de stad, hoge inkomen, lage inkomens etc.) vergelijkbaar. Bij de waardering voor het college als geheel is er op één punt een verschil: mensen die op een van de collegepartijen zouden stemmen bij verkiezingen waarderen het college met een 6,8 gemiddeld, de rest van Nijmegen geeft gemiddeld een 6,3.

6.4 Conclusie

Over het algemeen laten de laatste drie hoofdstukken een stabiel of licht gunstige ontwikkeling sinds de vorige bestuursmonitor zien:

- de bekendheid van burgemeester en wethouders is toegenomen
- de bekendheid van de wijkbezoeken is groter dan vorig jaar
- beeldvorming over college en ambtenarij is gelijk of licht positiever dan volgens de Bestuursmonitor 2002
- rapportcijfers voor burgemeester en college liggen precies gelijk.

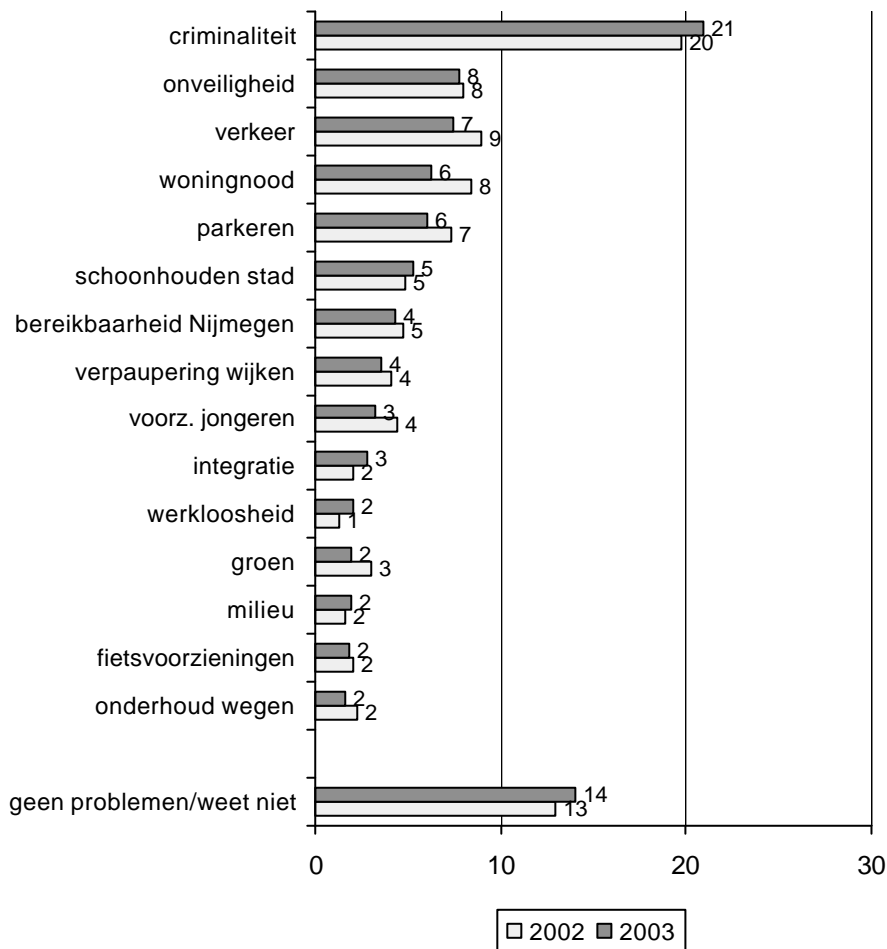
Echter, het vertrouwen van de Nijmegenaren in het college is wat gedaald. Met name de groep die ronduit veel vertrouwen heeft is geslonken. Dit is niet toe te schrijven aan een bepaalde ontwikkeling of deelgroep. De terugloop in vertrouwen is in alle geledingen van de Nijmeegse maatschappij waar te nemen, onder mensen die dezelfde politieke overtuiging hebben als het college en onder mensen die andere opvattingen hebben, onder hoge en lage inkomen. Het sterkst is de daling van het vertrouwen echter onder jongeren, mensen met een middelbaar opleidingsniveau en mensen die bij gemeenteraadsverkiezingen niet zouden stemmen of nog niet weten op welke partij ze zouden stemmen.

7 Aanpakprioriteiten

7.1 Genoemde prioriteiten

Tot slot van de enquête hebben we de respondenten gevraagd welke probleem zij zelf zouden aanpakken wanneer ze burgemeester of wethouder van Nijmegen zouden zijn.

Meer dan 85% van de respondenten noemt daarop een onderwerp dat voor hem/haar belangrijk is, ruim 10% noemt zelfs twee onderwerpen.

Figuur 14 Aanpakprioriteiten genoemd door ..% van de respondenten

Het meest genoemde probleem is de criminaliteit. Onveiligheid, verkeer, woningnood en parkeren staan op de plaatsen 2 tot 5.

Daarmee ziet de top-5 van beleidsprioriteiten er nagenoeg hetzelfde uit als in de vorige Bestuursmonitor. De verschillen tussen 2002 en 2003 in de mate waarin respondenten de thema's noemen zijn zo klein dat ze over het algemeen binnen de marges vallen

waarbij je met een steekproefonderzoek rekening moet houden, m.a.w. de verschillen kunnen door statistisch toeval zijn ontstaan.

7.2 Prioriteiten naar deelgroep

We hebben gekeken of beleidsprioriteiten uit de top-5 verschillen tussen verschillende groepen Nijmeegse burgers: ouderen, jongeren, bewoners aanpak- en attentiegebied en politieke kleur.

	criminaliteit	onveiligheid	verkeer	woningnood	parkeren
aanpak- + attentie	23.8	6.4	4.8	5.9	5.4
rest stad	19.2	7.9	8.3	6.6	6.1
collegepartij	19.3	8.2	7.1	9.0	3.7
andere partij	20.5	7.1	9.5	3.1	10.1
geen/weet niet	26.3	8.3	4.4	4.4	5.4
18-29	23.6	4.7	5.5	12.6	8.6
30-59	19.7	8.5	9.3	4.5	4.7
60+	20.7	9.8	4.8	3.1	6
Nijmegen	20.9	7.8	7.4	6.3	6

Figuur 15 Beleidsprioriteiten, genoemd door ..% per deelgroep

Criminaliteit wordt relatief vaak genoemd door bewoners van aanpak- en attentiewijken en door Nijmegenaren die bij gemeenteraadsverkiezingen niet zouden gaan stemmen of nog niet weten op welke partij.

Onveiligheid wordt vaker door ouderen als probleem naar voren gebracht.

Het probleem verkeer speelt wat sterker in de rest van de stad en wat minder in de aanpak- en attentiewijken. De leeftijdsklasse 30-59 jaar (waartoe de meeste ouders van jonge kinderen behoren) noemt dit probleem het vaakst.

Bij jongeren is de woningnood, na criminaliteit, de meestgenoemde beleidsprioriteit.

Vorig jaar werd de woningnood door jongeren nog veel sterker als prioriteit naar voren gebracht. Ook bij de aanhangers van de collegepartijen is woningnood, met wat minder afstand, toch het op een na vaakst genoemde probleem.

Parkeren wordt heel vaak door Nijmegenaren uit de achterban van de niet-collegepartijen naar voren gebracht.

In de volgende tabel is te zien welke beleidsprioriteiten de respondenten genoemd hebben naar partij waarop zij zouden stemmen bij gemeenteraadsverkiezingen.

Omdat er per partij soms maar sprake is van 100 respondenten moet er rekening gehouden worden met behoorlijke marges rond de uitkomsten

	PvdA	Gr.Links	SP	CDA	VVD	weet niet	gemiddeld
criminaliteit	26%	12%	17%	19%	22%	29%	21%
onveiligheid	11%	5%	7%	9%	5%	8%	8%
verkeer	8%	8%	4%	5%	13%	6%	7%
woningnood	6%	8%	13%	3%	1%	4%	6%
parkeren	5%	2%	3%	7%	14%	5%	6%

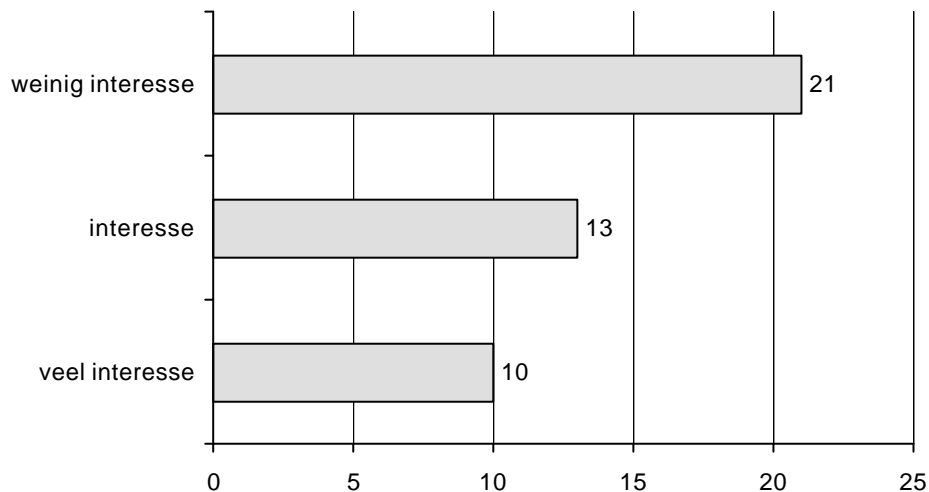
Figuur 16 Prioriteiten , genoemd door .. % van de mensen die op partij zouden stemmen

Desalniettemin zijn sommige verschillen zo groot daar zeker conclusies aan verbonden kunnen worden:

- Onder mensen die zeggen op de PvdA te zullen stemmen scoren criminaliteit en onveiligheid opvallend hoog.
- Bij de SP wordt woningnood vaak genoemd.
- Nijmegenaren die op GroenLinks willen stemmen noemen geen van de top-5 aanpakprioriteiten opvallend vaak. Bij deze groep valt juist op dat zij een breed scala aan prioriteiten noemen, zonder dat daar dingen sterk uitspringen.
- VVD-stemmers scoren relatief hoog op verkeer en parkeren
- mensen die nog niet weten op welke partij te zullen stemmen noemen erg vaak criminaliteit als beleidsprioriteit.

7.3 Geen beleidsprioriteiten genoemd

14% Van de respondenten kon geen problemen noemen die zij zelf zouden aanpakken wanneer zij in het college zouden zitten. Dit kan komen doordat zij vinden dat Nijmegen geen problemen heeft. Dat is echter zeker niet de enige verklaring: juist onder mensen die weinig interesse hebben voor ontwikkelingen in Nijmegen is deze groep relatief groot. Het niet kunnen noemen van problemen zal dus deels uit desinteresse voortkomen.

Figuur 17 % dat geen aanpakprioriteit kan noemen, naar interesse voor ontwikkelingen in Nijmegen

Bijlage 1 Beeldvorming

Antwoorden op enquêtevraag, tussen haakjes scores uit 2002

Ik ga u nu een aantal uitspraken voorleggen. Elke uitspraak eerst een keer voor burgemeester en wethouders, daarna voor de Nijmeegse ambtenaren. Wilt u steeds zeggen in hoeverre u het met deze uitspraken mee eens bent (helemaal eens, beetje mee eens, neutraal, beetje mee oneens, helemaal mee oneens)

	helem. eens	beetje eens	neutr	beetje oneens	helem. oneens	weet niet
burgemeester en wethouders doen veel moeite belangrijke problemen in de stad aan te pakken	33% (35)	32% (29)	12% (9)	5% (6)	7% (5)	12% (16)
de ambtenaren doen veel moeite belangrijke problemen in de stad aan te pakken	16% (18)	28% (25)	16% (14)	7% (8)	10% (8)	23% (28)
als de burgemeester of wethouders iets toezeggen gebeurt dat ook	16% (11)	24% (21)	16% (12)	12% (16)	13% (12)	20% (28)
als Nijmeegse ambtenaren iets toezeggen gebeurt dat ook	9% (7)	22% (16)	17% (14)	10% (14)	13% (13)	30% (35)
burgemeester en wethouders bekommeren zich om problemen in de Nijmeegse wijken	37% (39)	32% (28)	10% (10)	6% (7)	7% (6)	8% (12)
de ambtenaren bekommeren zich om problemen in de Nijmeegse wijken	21% (23)	29% (24)	14% (12)	7% (7)	9% (8)	20% (26)
burgemeester en wethouders weten over het algemeen goed wat er leeft onder de mensen in Nijmegen	24% (24)	27% (26)	14% (13)	7% (11)	14% (12)	14% (15)
de ambtenaren weten over het algemeen goed wat er leeft onder de mensen in Nijmegen	16% (15)	25% (19)	16% (15)	9% (11)	13% (14)	23% (25)
burgemeester en wethouders bekommeren zich niet om mensen zoals ik	11% (10)	11% (10)	13% (10)	13% (18)	38% (36)	14% (16)
Nijmeegse ambtenaren bekommeren zich niet om mensen zoals ik	11% (9)	11% (9)	14% (12)	11% (18)	32% (30)	22% (23)
burgemeester en wethouders zoeken veel contact met de burgers van Nijmegen	26% (24)	26% (25)	13% (10)	7% (9)	14% (17)	13% (15)
de ambtenaren zoeken veel contact met de burgers van Nijmegen	10% (9)	24% (17)	14% (15)	10% (11)	19% (20)	25% (28)
burgemeester en wethouders reageren positief op initiatieven van burgers	16% (16)	26% (22)	17% (15)	8% (6)	7% (11)	26% (32)
Nijmeegse ambtenaren reageren positief op initiatieven van burgers	9% (9)	23% (18)	17% (17)	7% (7)	10% (11)	34% (38)
burgemeester en wethouders betrekken burgers bij het opstellen en uitvoeren van beleid	16% (18)	22% (21)	16% (14)	9% (8)	14% (17)	22% (22)
Nijmeegse ambtenaren betrekken burgers bij het opstellen en uitvoeren van beleid	10% (12)	21% (18)	17% (15)	9% (9)	16% (16)	28% (32)
als je dat wilt kun je makkelijk in contact komen met de burgemeester of wethouders	20% (19)	17% (16)	7% (8)	4% (4)	10% (10)	43% (43)
als je dat wilt kun je makkelijk in contact komen met een Nijmeegse ambtenaar	19% (21)	21% (20)	8% (7)	3% (4)	8% (7)	41% (42)

Bijlage 2 Vergelijkingen

Bekendheid in 1993

In de stadspeiling 1993 is ook gevraagd of respondenten namen van burgemeester en wethouders konden noemen. Toen wist 80% van de respondenten de naam van burgemeester d'Hondt te noemen, die toen drie jaar in functie was. In 2003 was de naamsbekendheid van burgemeester ter Horst (tweeënhalf jaar na haar aantreden 67%). Nog eens 6% noemde een verbastering van haar naam en/of alleen haar voornaam. Ook in 1993 was er, net als in 2003, één wethouder die veel bekender was dan de rest: Hompe, toen genoemd door 31% van de mensen. Daarmee is hij minder genoemd dan wethouder Depla nu (45%).

De bekendheid van de andere wethouders varieerde in 1993 van 7 tot 16%, gemiddeld net iets hoger dan de huidige wethouders scoren.

Beeldvorming in 1993

Het is lastig een vergelijking door de tijd heen te maken van de oordelen van de Nijmeegse bevolking. In de Stadspeiling 1993 zijn een aantal vragen gesteld die inhoudelijk overeenkomsten vertonen met de vragen uit deze Bestuursmonitor, maar die over "het bestuur" in zijn algemeenheid (incl. gemeenteraad) gingen en niet specifiek over burgemeester en wethouders.

In Figuur 18 zijn de meest vergelijkbare stellingen opgenomen.

jaar	stelling	eens	neutraal	oneens	weet niet
'93	het bestuur doet veel moeite problemen in de stad aan te pakken	46	9	21	24
'03	B+ W doen veel moeite problemen in de stad aan te pakken	64	12	12	13
'93	gemeente Nijmegen komt afspraken na	31	13	9	47
'03	wat B+ W toezeggen gebeurt ook	39	16	25	20
'03	wat ambtenaren toezeggen gebeurt ook	30	17	30	23
'93	raadsleden weten wat leeft onder bevolking	25	6	31	37
'03	B+ W weten wat leeft onder de bevolking	52	14	14	20
'93	raadsleden bekommeren zich om mensen als ik	37	8	26	29
'03	B+ W bekommeren zich om mensen als ik	51	13	14	23
'93	bestuur reageert positief op initiatieven van burgers	23	9	24	44
'03	B+ W reageert positief op initiatieven van burgers	42	17	26	15

Figuur 18 Vergelijking oordelen (in %) Stadspeiling 1993 en Bestuursmonitor 2003

Voor vier van de vijf uitspraken die min of meer te vergelijken zijn is de beoordeling in 2003 positiever: een groter gedeelte van de mensen is het met deze uitspraken eens. Over het algemeen komt dat omdat zowel het aandeel dan "weet niet" als het aandeel dat "oneens" antwoord gedaald is.

Alleen met de stelling "ambtenaren/B+W doen wat ze beloven" uit 2003 zijn veel meer mensen het oneens dan met de stelling uit 1993 "de gemeente Nijmegen komt haar afspraken na". Ook hier geldt dat vooral de groep "weet niet" veel kleiner is geworden.

Beeldvorming in andere steden

In de G4-peiling⁵ is in Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht onderzoek gedaan naar onder andere de beleving en waardering van het gemeentebestuur door de burgers van deze vier steden. Hoewel de thematiek van dit onderzoek aansluit bij de Nijmeegse Bestuursmonitor maken verschillen in uitvoering het toch moeilijk de resultaten te vergelijken.

In de G4-peiling en de Bestuursmonitor hebben respondenten een aantal stellingen beoordeeld die veel overeenkomsten vertonen:

bestuursmonitor	G4-peiling
stellingen	stellingen
burgemeester en wethouders <ul style="list-style-type: none"> weten wat leeft onder de bevolking wat ze toezeggen gebeurt ook doen veel moeite om problemen aan te pakken 	gemeentebestuur <ul style="list-style-type: none"> weten wat er leeft in de stad ze doen wat ze zeggen pakken grote problemen snel aan
antwoordcategorieën	antwoordcategorieën
<ul style="list-style-type: none"> helemaal mee eens beetje mee eens neutraal beetje mee oneens helemaal mee oneens 	<ul style="list-style-type: none"> zeer mee eens eens neutraal oneens zeer mee oneens

Figuur 19 Vergelijking vraagstelling Bestuursmonitor en G4-peiling

De eerste en de tweede stellingen uit de twee onderzoeken lijken erg veel op elkaar. De derde stelling op het eerste gezicht ook. Maar de vergelijking van uitkomsten wordt bemoeilijkt doordat er in de Bestuursmonitor een oordeel over de inzet van het college (ze doen *moeite*) gevraagd wordt, en in de G4-peiling over de acties (*pakken aan*). Ook de antwoordcategorieën maken een harde vergelijking lastig. Het "beetje mee eens" uit de Bestuursmonitor kan niet volledig gelijk gesteld worden aan het "eens" van de G4-peiling. Wanneer mensen die dit antwoord gegeven hebben moeten kiezen tussen "eens" en "neutraal" zal de ene keer het antwoord de ene kant, de andere keer de andere kant uitvallen.

Met deze overwegingen in het achterhoofd kijken we naar de uitkomsten van de twee onderzoeken.

⁵ in opdracht van de 4 grote steden uitgevoerd door COS-Rotterdam, 2003

	% (zeer) eens				% helemaal eens % beetje eens
	A'dam	R'dam	Den Haag	Utrecht	Nijmegen
weten wat er leeft	25	32	21	23	24
doen wat ze zeggen	9	16	11	8	28
problemen aanpakken	14	23	14	8	16
					24
					33
					32

Figuur 20 Uitkomsten Bestuursmonitor en G4-peiling

De antwoorden "zeer mee eens" en "eens" uit de G4-peiling zijn minimaal vergelijkbaar met het antwoord "helemaal eens" uit de Bestuursmonitor. Maar alleen dit % "helemaal eens" in de Nijmeegse Bestuursmonitor vergelijken met de uitkomsten in de G4-peiling is te beperkt. Een deel van het % "beetje mee eens" moet ook meegenomen worden, maar hoeveel? Daar is geen verantwoorde schatting van te maken.

De 24% "helemaal eens" op de eerste stelling in Nijmegen komt al hoger uit dan de uitslagen "zeer eens" en "eens" samen in Den Haag en Utrecht. Omdat daar nog wat procenten vanuit het antwoord "beetje eens" (dat door 28% van de respondenten gegeven werd) bij opgeteld mogen worden is het waarschijnlijk dat de Nijmegenaren ook meer dan inwoners van Amsterdam en Rotterdam vinden dat hun college op de hoogte is van wat er leeft onder de bevolking.

Ook voor de tweede stelling (doen wat ze zeggen) is duidelijk dat de Nijmeegse bevolking meer verwachtingen heeft van het college dan de inwoners van de 4 grote steden.

De gunstige score van Nijmegen op de derde stelling kan vertekend zijn door het verschil in formulering (doen moeite versus pakken aan).